

អរោគ្មតសម្បត្តិកម្ម

បណ្ឌិត ព្រំ ទេវី

រំលឹក

- ការស្រាវជ្រាវគឺជា៖
- ការស្វែងរកទិន្នន័យប្រកបដោយប្រព័ន្ធច្បាស់លាស់ ដើម្បីបង្កើតគោលការណ៍ឬច្បាប់។

លើក

- ត្រូវមានមធ្យោបាយដើម្បីវាស់វែង ឬបែងចែកគោលគំនិត ដែលអាចប្រើប្រួល
 - ពីស្ថានការណ៍មួយទៅស្ថានការណ៍មួយ ឬ
 - ពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត។

លើក

- មធ្យោបាយដើម្បីរារស់រវើក = អប្បបរមា

អចេរ-និយមន័យ

- គំនិតជាការយល់ដឹងនិងជាការស្រួម ដែលពិបាកនឹងធ្វើការវាស់វែង ព្រោះមានតម្លៃប្រែប្រួល។

អចលន-ប្រភេទផ្សេងៗ

- ផ្ទៃកំលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន
- ផ្ទៃកំលើមូលដ្ឋានហេតុផល
- ផ្ទៃកំលើមូលដ្ឋានខ្នាតនៃទំហំ

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន

- អចិន្ត្រៃយ៍ភាព
- អចិន្ត្រៃយ៍ភាព

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន

- អប្សរគុណភាព
- អប្សរនាមករណ៍
 - ជួរអប្សរគុណភាពដែលត្រូវមែនបស់វាមិនមានលំដាប់លំដោយ ឬក៏ម្រិតណាមួយទេ
 - ឧទាហរណ៍៖ ភី ទេ សាសនា...

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន

- អចិន្ត្រៃយ៍ភាព
- អចិន្ត្រៃយ៍ដាច់
 - ជួរអចិន្ត្រៃយ៍ភាពដែលតម្លៃរបស់វាមានលំដាប់លំដោយឬក៏ម្រិត។
 - ឧទាហរណ៍៖ កម្រិតនៃការពេញចិត្តចំពោះផលិតផល ស្ថានភាពសុខភាព...

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន

- អចិន្ត្រៃយ៍រូបរាង
- អចិន្ត្រៃយ៍ជ័យ
- មានតម្លៃច្រើនក្នុងចន្លោះ ឬដែនកំណត់មួយ
- ឧទាហរណ៍៖ ចំនួនប្រាក់ចំណូល ពីនរណាម្នាក់...

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានប្រភេទព័ត៌មាន

- អចិន្ត្រៃយ៍វិមាណ
- អចិន្ត្រៃយ៍ដាច់
 - មានតម្លៃជាលេខជាក់លាក់។
 - ចំនួនអ្នកដែលត្រូវធ្វើចិត្តាឡើយស័កនៅក្នុងសង្គមការ។
 - ចំនួនកូនក្នុងគ្រួសារមួយ

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានហេតុផល

- អចិន្ត្រៃយ៍អាស្រ័យ
- អចិន្ត្រៃយ៍អាស្រ័យ
- អចិន្ត្រៃយ៍ខាងក្រៅ
- អចិន្ត្រៃយ៍អន្តរាគមន៍

អចេរមិនអាស្រ័យ

- គ្រប់គ្រងដោយអ្នកស្រាវជ្រាវ ដែលគេអាចជ្រើសរើសឬផ្លាស់ប្តូរបាន
- តំណាងឱ្យមូលហេតុនៃការប្រែប្រួលនៅក្នុងបាតុភូត ឬស្ថានភាពណា
- មានលក្ខណៈឯករាជ្យចំពោះអចេរផ្សេងទៀតក្នុងការសិក្សា

អចេរអោស្រ័យ

- តម្លៃរបស់វាផ្លាស់ប្តូរដោយសារអចេរមិនអាស្រ័យ
 - ក្រៅពីនោះនៅមាន
- អចេរអន្តរាគមន៍ (ដោយផ្ទាល់)
- អចេរខាងក្រៅ (ដោយប្រយោល)

អចេរខាងក្រៅ

- អាចមានឥទ្ធិពលលើអចេរអាស្រ័យ
- យកចិត្តទុកដាក់ តាមអាចធ្វើបាន
- មានឥទ្ធិពលដោយប្រយោលលើអចេរអាស្រ័យ

អចរអន្តរាគមន៍

- ប្រើសម្រាប់ពន្យល់តំណភ្ជាប់រវាង អចរផ្សេងទៀត។
- មានតិទ្ធិពលដោយផ្ទាល់លើអចរអាស្រ័យ

ហេតុផល-ឧទាហរណ៍

- អប្បបរមាអាស្រ័យ : លក់ទំនិញ (ផ្លែស្វាយ) តាមកិច្ចសន្យា
- អប្បបរមាអន្តរាគមន៍ : អាកាសធាតុមិនអណោយផលដល់ដំណាំ
- អប្បបរមាអន្តរាគមន៍ : ខ្វះខាតព័ត៌មានពីការនាំចេញ

ហេតុផល-ឧទាហរណ៍

- អចិន្ត្រៃយ៍ក្រៅ : សង្គ្រាម
- អចិន្ត្រៃយ៍ក្នុង : ទិញទំនិញតាមកិច្ចសន្យា

ផ្នែកលើមូលដ្ឋានខ្នាតនៃទំហំ

- គុណភាព

- កម្រិតនាមករណ៍
- កម្រិតលំដាប់

- បរិមាណ

- កម្រិតចន្លោះ
- កម្រិតផលធៀប

គុណភាព-កម្រិតនាមករណ៍

- តម្លៃរូបសំណាកអាចមានលក្ខណៈសម្បត្តិដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់តែនៅក្នុងក្រុមនោះ។
 - ឧទាហរណ៍៖
 - ភេទ : ប្រុស / ស្រី
 - ឥរិយាបថ : គួរសម / មិនគួរសម
 - សាសនា : ពុទ្ធសាសនា/គ្រិស្តសាសនា/ ឥស្លាមសាសនា

គុណភាព-កម្រិតលំដាប់

- មានលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងអស់របស់កម្រិតនាមករណ៍ ហើយតម្លៃទាំងអស់មានទំនាក់ទំនងនឹងគ្នា និងរៀបតាម លំដាប់ឡើងឬចុះ។

គុណភាព-កម្រិតដាច់

- ឧទាហរណ៍ ៖

- ប្រាក់ចំណូល : លើសមធ្យម/ មធ្យម/ ក្រោមមធ្យម
- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច : លើសមធ្យម/ មធ្យម/
ក្រោមមធ្យម
- តំរិយាបទ : គួរសមបំផុត/ គួរសម/ មិនច្បាស់
/មិនគួរសម / មិនគួរសមបំផុត

បរិមាណ-កម្រិតចន្លោះ

- មានលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងអស់របស់កម្រិតលំដាប់ (ដោយក្នុងនោះរួមទាំងរបស់កម្រិតនាមករណ៍) និង
- មានឯកតានៃរង្វាស់ជាមួយនឹងចំណុចចាប់ផ្តើម និងបញ្ចប់ ។
 - ឧទាហរណ៍៖
- អាយុរបស់អ្នកតបចម្លើយគិតជាឆ្នាំ
- ១០ - ២០, ២១ - ៣០, ៣១ - ៤០, ៤១ - ៥០

បរិមាណ-កម្រិតផលធៀប

- មានលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងអស់របស់កម្រិតចន្លោះនិងមានចំណុចចាប់ផ្តើមជាកំលាកមួយ ឧបមាហា សូន្យ ។

- ឧទាហរណ៍៖

- កម្ពស់ : សង់ទីម៉ែត្រ
- ប្រាក់ចំណូល : ដុល្លារ
- ទម្ងន់ : គីឡូក្រាម

សម្បត្តិកម្ម-និយមន័យ

- សេចក្តីពន្យល់ទុកជាមុននៃព្រឹត្តិការណ៍មួយ

សម្មតិកម្មលក្ខណៈសម្បត្តិ

- លក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ អាចផ្ទៀងផ្ទាត់
 - មានទំនាក់ទំនងរវាងអចិន្ត្រៃយ៍តិច២
 - អាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាននូវទំនាក់ទំនងរបស់អចិន្ត្រៃយ៍ទាំងនោះ
 - ជាផ្នែកណាមួយនៃចំណេះដឹង និង
 - ងាយយល់។

ប្រភេទផ្សេងៗនៃសម្មតិកម្ម

- សម្មតិកម្មងាយ
- សម្មតិកម្មស្មុគស្មាញ
- សម្មតិកម្មស្មុន្យ

សម្មតិកម្មចាយ

- ទំនាក់ទំនងរវាងតែអចើរចំនួន២
ប៉ុណ្ណោះ
- អចើរមិនអាស្រ័យនឹងអចើរអាស្រ័យ

សម្មតិកម្មងាយ-ឧទាហរណ៍

- ការនាំបុគ្គលកំពុងធ្វើចត្តាឡីស័កចេញក្រៅពីទីតាំងនាំឱ្យមានការឆ្លងមេរោគកូវីដ-១៩ ក្នុងសហគមន៍។
- អថេរមិនអាស្រ័យ : ការនាំបុគ្គលដែលកំពុងធ្វើចត្តាឡីស័កចេញក្រៅពីទីតាំង
- អថេរអាស្រ័យ : ការឆ្លងមេរោគកូវីដ-១៩ ក្នុងសហគមន៍

សម្មតិកម្មស្តុកស្តាញ

- ទំនាក់ទំនងរវាងអចេរឯករាជ្យចំនួន២ ឬច្រើន ជាមួយនឹងអចេរមិនឯករាជ្យចំនួន២ ឬច្រើន។

សម្មតិកម្មសកស្តាញ-ឧទាហរណ៍

- ដោយបានទទួលសំណួរនិងមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ពីទោសដែលត្រូវទទួល បុគ្គលិកសន្តិសុខ២នាក់បាននាំបុគ្គលកំពុងធ្វើចត្តាឡីស័កចេញក្រៅពីទីតាំងនាំឱ្យមានការឆ្លងរោគកូវីដ-១៩ ក្នុងសហគមន៍ជាច្រើននាក់កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ ក្នុងទៅហើយសកម្មភាពនោះបានចិត្តដោយការមើរសុវត្ថិភាពយ៉ាងច្បាស់លាស់។

សម្មតិកម្មស្តុកស្តាញ

- ទំនាក់ទំនងរវាងអចេរមិនអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើនជាមួយនឹងអចេរអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើន។
- អចេរមិនអាស្រ័យ : ការទទួលសំណូក
- អចេរមិនអាស្រ័យ : ការនាំបុគ្គលដែលកំពុងធ្វើចត្តាឡីស័កចេញក្រៅពីទីតាំង

សម្មតិកម្មសកស្តាញ

- ទំនាក់ទំនងរវាងអប្សរមិនអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើនជាមួយនឹងអប្សរអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើន។
- អប្សរអន្តរាគមន៍ : ការមេរ័សុវត្ថិភាព
- អប្សរខាងក្រៅ: អនុក្រឹត្យស្តីពីវិធានការចិត្តាឡើយស្តីកដើម្បីទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ លេខ ២៧អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១

សម្មតិកម្មស្មុគស្មាញ

- ទំនាក់ទំនងរវាងអចេរមិនអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើនជាមួយនឹងអចេរអាស្រ័យចំនួន២ ឬច្រើន។
- អចេរអាស្រ័យ : មានអ្នកឆ្លងមេរោគកូវីដ-១៩ចំនួនច្រើននាក់
- អចេរអាស្រ័យ : បុគ្គលទទួលសំណាកនឹងត្រូវទទួលទោស

សម្មតិកម្មសូន្យ

- អថេរមិនអាស្រ័យនិងអាស្រ័យគ្នា នៃទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា

ឧទាហរណ៍

- សត្វប្រចៀវ១ប្រភេទដែលមាននៅប្រទេសកម្ពុជាកាលពីម៉្លង់ឆ្នាំ ២០១០ ជាប្រភពនៃជំងឺកូវីដ-១៩។

សម្មតិកម្មសុទ្ធ

- សត្វប្រចៀវ១ប្រភេទដែលមាននៅប្រទេសកម្ពុជាកាលពីម៉ឺនឆ្នាំ ២០១០ ជាប្រភពនៃជំងឺកូវីដ-១៩។
- អចិន្ត្រៃយ៍អាស្រ័យ : វត្តមានសត្វប្រចៀវនៅកម្ពុជា
- អចិន្ត្រៃយ៍ : អ្នកឆ្លងមេរោគកូវីដ-១៩នៅកម្ពុជាសុទ្ធតែជាការនាំចូល មិនមែនឆ្លងពីសត្វប្រចៀវទេ